УДК 343.98

DOI 10.37566/2707-6849-2021-3(36)-2

Юрій МИРОШНИЧЕНКО,
*суддя Іллічівського районного суду
м. Маріуполя Донецької області,
кандидат юридичних наук
ORCID: 0000-0002-9114-1495*

ДЕЯКІ УСКЛАДНЕННЯ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Вступ. Наукові положення, що розробляються в рамках криміналістичної методики, повинні містити типові аргументи для прийняття проміжних і підсумкових рішень у кримінальних справах. Вони мають становити собою постійно поповнюваний комплекс криміналістичних алгоритмів і програм, з яких мусить формуватися оптимальна технологія досудового та судового провадження у тій чи іншій кримінальній справі [1].

Важливим завданням, розв'язання якого вимагає побудова системи методичних комплексів для потреб кримінального судочинства, є створення базової судової методики, яка б стала відправною точкою для формування методик судового розгляду кримінальних справ окремих категорій. Базова судова методика – це ситуаційно-етапна модель загального провадження в суді першої інстанції, що складається з комплексу впорядкованих процесуальних дій і криміналістичних засобів управління судовим провадженням і рекомендацій щодо їх застосування відповідно до ситуацій, які складаються на певному етапі розгляду кримінальної справи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До вивчення окремих аспектів проблеми побудови методики судового розгляду кримінальних справ зверталися Є. Анісімов, В. Алексєйчук, Л. Ароцкер, В. Гавло, В. Журавель, М. Зюзіна, Д. Казанцев, Д. Кім, А. Кирилова, І. Когутич, А. Корчагін, О. Корчагін, О. Кудрявицький, Р. Степанюк, К. Латипова, М. Неймарк, К. Титова, Ю. Флягін, Г. Хорошева, С. Чурилов, Б. Щур та інших вітчизняних і зарубіжних криміналістів. Проте виконана ними, безумовно, необхідна й значуща для розвитку цього напрямку криміналістичної науки робота поки що не привела до створення хоча б загалом узгодженої теоретичної конструкції, що зайняла б чільне місце в системі криміналістики.

Мета дослідження, окремі результати якого подаються в пропонованій статті, полягала в побудові базової моделі методики судового провадження. З огляду на обмеженість обсягу публікації в ній наводяться рекомендації з розв'язання деяких проблемних ситуацій лише початкового етапу судового провадження, що включає періоди до, під час і після проведення підготовчого судового засідання.

Виклад основного матеріалу. Найчастіше проведення підготовчого судового засідання ускладнюється неявкою до суду учасників судового провадження. Наслідки неприбуття обвинуваченого, потерпілого, прокурора, захисника та інших осіб, участь яких у судовому засіданні є обов'язковою, та заходи впливу щодо осіб, котрі не прибули за викликом суду без поважної причини, передбачені статтями 323–326 КПК. Нюанс, який варто мати на увазі, зокрема, при вирішенні питання щодо приводу обвинуваченого, полягає в кримінальній відповідальності за його завідомо незаконне здійснення (ст. 371 КК). Тому застосування цього заходу процесуального примусу можливе лише у випадку, коли особа, яка належним чином повідомлена про дату та місце проведення судового засідання, не з'явилася до суду без поважних причин або не повідомила суд про причини свого неприбуття. Привід, як правило, виконується органом внутрішніх справ за місцем фактичного проживання особи, що ухиляється від явки до суду. Усталеною та такою, що з огляду на положення частини другої ст. 327 КПК заслуговує на підтримку, стала практика покладання контролю за виконанням ухвали про привід підсудного, свідків обвинувачення на прокурора, який бере участь у судовому провадженні.

Іноді судді стикаються з таким способом протидії судовому провадженню, як відмова обвинуваченого виходити з камери СІЗО для конвоювання до суду. Також мають місце випадки невиходу обвинуваченого, доставленого зі слідчого ізолятора, до зали судового засідання. Та поки що судова практика не сформувала певного підходу до розв'язання таких ситуацій. Здебільшого суди, не маючи будь-яких рекомендацій з цього приводу, відкладають судові засідання.

Безумовно, посилаючись на обов'язок підозрюваного, обвинуваченого прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду (ч. 7 ст. 42 КПК), можна вимагати від співробітників СІЗО та варті будь-що виконати свій професійний

обов'язок, у тому числі із застосуванням дозволених законом методів фізичного примусу. Однак у разі активного спротиву завжди існує небезпека заподіяння шкоди здоров'ю учасників конфлікту. З іншого боку, постає цілком природне питання щодо сенсу застосування насилля (хай навіть легітимного) до особи, яка не бажає брати участі у судовому засіданні й за законом має право не свідчити проти себе. Як присутність такої особи в судовому засіданні позначиться на з'ясуванні обставин кримінального правопорушення?

Відповідь, думається, очевидна – настав час, опираючись на досвід провідних європейських країн і здоровий глузд, переглянути підстави застосування процедури заочного засудження у бік їх розширення й використовувати правило *in absentia* не тільки тоді, коли особа, що притягується до кримінальної відповідальності, переховується від слідства чи суду, а й у ситуації, за якої вона свідомо й добровільно відмовляється від участі в кримінальному провадженні. Зрештою, сторони є вільними у використанні своїх прав у межах та у спосіб, передбачених законом (ст. 26 КПК). Примус особи до реалізації нею свого права виглядає юридичним нонсенсом.

Стосовно ж наявних правових реалій хотілося б навести відомий нам випадок, коли підозрюваний силоміць був доставлений зі слідчого ізолятора до слідчого судді лише в трусах і залишався в такому вигляді в залі судового засідання під час розгляду клопотання щодо продовження строку тримання його під вартою. У даних обставинах суддя вирішив не зважати на зовнішній вигляд підозрюваного, аби тільки дотриматися норми закону, що вимагає його особистої участі в розгляді такого клопотання.

Думається, що в цій ситуації суддя наражав себе на небезпеку бути звинуваченим у приниженні гідності підозрюваного, адже за наведених обставин з'являється привід стверджувати, що поява на публіці у спідній білизні не була його вибором. Він відмовлявся прибувати до суду й брати участь у судовому засіданні, а отже, примушування його до багаточасового перебування у такому вигляді в залі судового засідання у присутності сторонньої різностатевої публіки може бути розцінене як поведіння, що принижує людську гідність. Насправді, у цьому конкретному випадку підозрюваного, який у такий спосіб намагався протидіяти кримінальному провадженню, питання моральності не турбували, але наявність приводу для відповідної маніпуляції цілком очевидна.

На нашу думку, описана ситуація могла мати інший варіант свого розв'язання. Для його застосування суддя мав поставити перед собою запитання: чи є поведінка підозрюваного, який постав перед судом у предметі спідньої білизни, що прикривав лише його статеві органи, проявом неповаги до суду? З нашої точки зору – безумовно, так. А оскільки це так, необхідно було, використовуючи аналогію закону, діяти відповідно до повноважень, наданих головному щодо порушників порядку судового засідання (ст. 330 КПК). Тобто зажадати від підозрюваного привести себе

в належний вигляд (для цього варта при прийнятті підозрюваного для конвоювання мала отримати в ізоляторі його одяг), попередити підозрюваного про можливі наслідки порушення порядку в судовому засіданні й, у разі невідкорення цьому розпорядженню, видалити його з зали судового засідання та розглянути клопотання по суті за участю прокурора й захисника. Переконані, що за такого розвитку подій права підозрюваного не були б свавільно обмежені, авторитет судової влади не постраждав, а суддя уникнув би звинувачень у зневажанні гідності підозрюваного.

Деякі труднощі виникають у ситуаціях, які потребують розв'язання питань щодо об'єднання або роз'єднання кримінальних справ. На жаль, протягом останніх десятиліть склалась ганебна практика, коли органи досудового розслідування та прокуратури в гонитві за нарощуванням показників щодо кримінальних проваджень, спрямованих до суду, ігнорують законодавче положення про об'єднання матеріалів досудового розслідування. Паралельне розслідування щодо однієї особи, підозрюваної у вчиненні кількох кримінальних правопорушень, а також наявність декількох проваджень щодо різних осіб, причетних до одного правопорушення, стало поширеним явищем навіть у межах одного слідчого підрозділу. У результаті обвинувальні акти за окремими епізодами спрямовуються до суду порізно (нерідко до різних судів), що суттєво ускладнює належну організацію кримінального судочинства, не відповідає його завданням та основним засадам, не сприяє процесуальній економії, що завжди, між іншим, має й фінансово-матеріальний вимір.

Процесуальний порядок ухвалення відповідних рішень передбачено статтями 217, 334 КПК, однак окремі випадки законом не врегульовано. За загальним правилом розподіл кримінальних справ між суддями здійснюється через автоматизовану систему документообігу суду (ст. 35 КПК). Проте відповідно до частини другої ст. 334 КПК, у разі якщо на розгляд суду першої інстанції надійшли матеріали кримінального провадження щодо особи, стосовно якої цим судом вже здійснюється судове провадження, воно передається складу суду, що його здійснює, для розв'язання питання щодо їх об'єднання. При цьому судова ситуація може бути ускладнена двома обставинами: 1) тимчасовою відсутністю судді, у провадженні якого знаходиться справа, що раніше надійшла до суду (відпустка, відрядження, хвороба тощо); 2) провадження у такій справі може перебувати на стадії судового розгляду.

З метою розв'язання наведених ситуацій можна рекомендувати наступне. У першому випадку суддя, який отримав останню за часом надходження справу, залежно від того, коли стає до роботи його колега, протягом п'яти днів постановляє ухвалу про повернення справи до канцелярії суду для повторно розподілу відповідно до частини другої ст. 334 КПК або вирішує це питання у підготовчому судовому засіданні за клопотанням сторін чи з власної ініціативи. На нашу думку, неправильною є практика судів, які ухвалюють рішення щодо передачі конкретному складу суду

кримінальної справи для вирішення питання про об'єднання з кримінальною справою, що перебуває у провадженні останнього. Отримавши таким чином справу, суд може не знайти підстав для її об'єднання зі справою, наявною в його провадженні, й повернути її ініціатору цього питання.

Очевидно, що подібні суперечки не додають авторитету судовій владі. Так само неприпустимим є фактичне вилучення кримінальної справи з провадження судді шляхом винесення ухвали іншим суддею щодо її об'єднання зі справою, наявною в його провадженні. Такі рішення виходять за межі компетенції головуючого, який владний розпоряджатися виключно у справі, що перебуває в його провадженні.

Коли справи, що можуть бути об'єднані в одне провадження, знаходяться на різних етапах судового провадження, суд приймає відповідне рішення, виходячи з того, як воно позначиться на ході судового розгляду. З огляду на це переконливими видаються доводи судів, які при вирішенні цього питання керуються розумінням того, що під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки (ч. 1 ст. 28 КПК України), а будь-яка процесуальна дія або сукупність дій під час кримінального провадження мають бути виконані без невиправданих зволікань (ч. 2 ст. 113 КПК) [2].

Отже, при розв'язанні питання щодо об'єднання кримінальних проваджень на стадії судового розгляду у всіх випадках необхідно виходити з тактичних міркувань, маючи на увазі, що об'єднання кількох кримінальних справ в одне провадження завжди означає підвищення ризику порушення розумного строку кримінального провадження. Адже, крім збільшення кількості та тривалості процесуальних дій, підвищуються й організаційні ризики – необхідність забезпечення явки до суду більшої кількості осіб, зокрема, обвинувачених та їх захисників [2].

Трапляється й так, що справи стосовно однієї й тієї ж особи перебувають на розгляді різних судів. Подібні ситуації ускладнюються тим, що законом не передбачено як підставу для передачі кримінальної справи з одного суду до іншого доцільність їх об'єднання (ч. 1 ст. 34 КПК). Тому апеляційні суди, як правило, відмовляють у задоволенні відповідних клопотань. Інколи це створює суттєві проблеми з призначенням особі остаточного покарання. Однак очевидно, що ця проблема вимагає законодавчого розв'язання шляхом розширення переліку підстав для передачі справ з одного суду до іншого.

Крім того, можливі перепони з окремим розглядом певної справи у випадку, коли кваліфікуюча ознака повторності інкримінована обвинуваченому з огляду на вчинення тотожного злочину, справа про який знаходиться на розгляді іншого суду. Адже ця ознака не може інкримінуватися особі, обвинуваченій у межах кримінального провадження у вчиненні одного злочину, якщо в інші кримінальні провадження, направлені стосовно неї з обвинувальними актами до суду, не розглянуто

по суті й обвинувальні вирок не постановлені [3]. Водночас повторність злочинів у цьому випадку об'єктивно існує, й виключення цього елементу з пред'явленого обвинувачення з формальних підстав не відповідало б завданням кримінального судочинства, оскільки в такому випадку не можна вважати, що особа понесла відповідальність у міру своєї вини.

Тому, в таких ситуаціях, за умови, що обвинувачений у цій справі не тримається під вартою, можна порадити зупинити в ній провадження до вступу в законну силу рішення у іншій справі. При цьому слід виходити з того, що за змістом ст. 335 КПК підставами зупинення провадження у справі є обставини, які мають тимчасовий характер і в період свого існування перешкоджають вирішенню справи по суті. Попри те, що нормами кримінального процесуального закону описану ситуацію як підставу для зупинення кримінального провадження не передбачено, суд, керуючись частиною шостою ст. 9 КПК і спираючись на встановлені частиною першою ст. 7 цього Кодексу загальні засади кримінального провадження, вправі застосувати аналогію та зупинити провадження у такій справі. До речі, за даних умов такий підхід міг би бути рекомендований до застосування й стосовно передачі справи з одного суду до іншого.

Щодо зупинення провадження у справі в окремих випадках також виникають питання процесуального та технічного характеру. Відповідно до ст. 335 КПК у ситуації, коли провадження здійснюється стосовно декількох обвинувачених і виникли обставини, що вимагають зупинення провадження стосовно одного з них, суд зупиняє судове провадження щодо цього обвинуваченого до його розшуку або видужання і продовжує судове провадження стосовно інших обвинувачених. При цьому законом не передбачено необхідності роз'єднання кримінальних проваджень у таких випадках, внаслідок чого справа щодо розшукуваної (захворілої) особи після ухвалення вироку стосовно її співучасників залишається в провадженні того ж судді.

Донедавна такий суддя, після того, як відпадуть обставини, що слугували підставою для зупинення провадження, ухвалював ще один вирок у справі. Однак ситуація ускладнилась позицією Великої Палати Верховного Суду, яка констатувала встановлення Європейським судом з прав людини у справі *«Рудніченко проти України»* порушення п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що виявилось у відсутності безсторонності суду першої інстанції, який виніс обвинувальний вирок заявнику, зважаючи на те, що суддя, котра одноособово визнала заявника винним, раніше розглядала по суті справу про обвинувачення його співучасника, у межах якої висловила своє ставлення щодо участі та ролей засудженого співучасника та заявника у вчиненні розбою. Обидві вищезазначені справи стосувалися тих самих подій і означали оцінку тих самих доказів. Щоправда, важливим фактором, який, очевидно, мав суттєвий вплив на такий висновок ЄСПЛ, було те, що суддя сама вказала на вищезазначені обставини як на причину своєї

заяви про самовідвід, у задоволенні якої, однак, було відмовлено з формальної причини, що полягала в тому, що відвід цієї судді не був необхідним згідно з процесуальним законодавством [4].

Отже, з огляду на те, що після поновлення провадження у справі суддю очікує цілком передбачуваний та небезпідставний відвід, зупиняючи судове провадження з підстав, передбачених ст. 335 КПК стосовно одного з обвинувачених, правильним буде, скориставшись вищенаведеною аргументацією, вдатися до аналогії закону й виділити справу щодо розшукуваної (захворілої) особи в окреме провадження та передати її до канцелярії суду для розподілу в порядку ст. 35 КПК. З-поміж іншого така рекомендація узгоджується з Інструкцією з діловодства в місцевих та апеляційних судах України, згідно з п. 9 розділу III якої, якщо судом розглянуто матеріали кримінального провадження стосовно кількох обвинувачених, а щодо інших провадження зупинено (наприклад, оголошено розшук), такі матеріали виокремлюються, формуються в окремі обкладинки та підлягають обов'язковій реєстрації в АСДС з присвоєнням нового єдиного унікального номера, та внесенням інформації щодо осіб, стосовно яких провадження зупинено [5].

Водночас слід застерегти суди від юридично необґрунтованого виділення в окреме провадження матеріалів щодо одного або кількох осіб, обвинувачених у вчиненні кримінального правопорушення за попередньою змовою групою осіб, яке мотивується суто тактичними міркуваннями, скажімо, доцільністю окремого розгляду справ щодо підсудних, які визнають себе винними, й тих, які свою вину заперечують. З огляду на системне тлумачення КПК щодо такої ситуації Верховний Суд зазначив, що коли всі обвинувачені були присутні під час розгляду справи судом, від явки до суду не ухилялися, виділення в окреме провадження матеріалів справи щодо одного з них є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону, оскільки перешкоджає суду повно, об'єктивно та всебічно з'ясувати обставини кримінального провадження і постановити судові рішення, яке б відповідало вимогам КПК і Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [6]. Щоправда, відкритим залишається питання щодо того як на подібні рішення органів досудового розслідування, що повсюдно вдаються до такої практики, має реагувати суд, який розглядає справу по суті. Думається, що інакше як шляхом законодавчого доповнення підстав повернення обвинувального акта прокурору ця практика викорінена бути не може.

Згадане рішення ЄСПЛ і відповідна позиція ВС поставили перед практиками й таке питання: чи може суддя, який затвердив угоду щодо одного з підсудних в окремому провадженні, розглядати справу щодо решти обвинувачених? На нашу думку, на нього слід відповісти ствердно. До цього спонукає правова позиція Верховного Суду, згідно з якою при затвердженні угоди про визнання винуватості суд не може бути обтяжений іншими обов'язками щодо перевірки можливості її

затвердження, окрім тих, що прямо передбачені у ст. 474 КПК, а тому перевірка достовірності обставин, які мають бути враховані при укладенні угоди, покладається на прокурора [7]. Тож, затверджуючи угоду, суд не з'ясовує обставин, встановлених під час досудового розслідування, та не перевіряє їх доказами, а отже, не оцінює докази та не встановлює факти, що мають значення для відповіді на питання щодо винуватості чи невинуватості підсудного, а тим паче його співучасників.

За результатами підготовчого судового засідання суд постановляє ухвалу про призначення судового розгляду (ст. 316 КПК). Після призначення справи до судового розгляду головуєчий повинен забезпечити учасникам судового провадження можливість ознайомитися з матеріалами кримінального провадження, якщо вони про це заявлять клопотання (ст. 317 КПК). Такі клопотання характерні для проміжної ситуації, що існує в період між підготовчим судовим засіданням і початком судового розгляду. Вона може бути ускладнена абсолютизацією обвинувачення права на ознайомлення з матеріалами кримінальної справи й поширення його на весь період судового провадження.

На жаль, судді найчастіше поступаються стороні захисту в цьому питанні, демонструючи нерішучість, яка породжує бажання й надалі маніпулювати законом і судом. На нашу думку, право обвинуваченого на ознайомлення з матеріалами кримінальної справи обмежено зазначеним періодом, що має забезпечити безперервність судового розгляду. В тому випадку, коли з підстав, передбачених законом, розгляд кримінальної справи відкладається (ст. 322 КПК), головуєчий може дозволити обвинуваченому додатково ознайомитися з її матеріалами.

Ситуація підготовчого етапу може також ускладнитися в разі вступу в процес нових учасників, котрі виявляють бажання ознайомитися з матеріалами кримінального провадження, що на цій стадії відсутні у розпорядженні суду. В цьому випадку суд мусить зобов'язати прокурора надати такій особі матеріали досудового розслідування для ознайомлення після закінчення підготовчого судового засідання, а якщо це необхідно для реалізації новим учасником процесу своєї функції на цьому етапі судового провадження – відкласти його проведення.

Висновки та пропозиції. Діяльність суду в кримінальному провадженні складається з послідовних інтелектуальних і вольових операцій з прийняття та реалізації різноманітних процесуальних рішень. Процесуальне рішення являє собою владне волевиявлення судді щодо правових питань, які виникають під час провадження у справі. Процесуальні рішення, зумовлені необхідністю розв'язання деяких проблемних ситуацій початкового етапу судового провадження, описані у цій статті. Вони тісно пов'язані з рішеннями тактичними. У багатьох випадках тактичне рішення передуює процесуальному, яке в такому разі стає елементом системи його втілення.

Тактичне рішення – це заснований на аналізі ситуації, що склалася, вибір оптимального та допустимого засобу (процесуальної дії, прийому, операції), метою

застосування якого є створення сприятливих умов для судового провадження шляхом цілеспрямованого впливу на той чи інший об'єкт. Тактичним завданням підготовчого судового провадження є зниження рівня інформаційної невизначеності щодо завершальної слідчої та початкової судової ситуації, про способи реалізації якого йтиметься вже в моїй наступній статті.

Перелік використаних джерел

1. Шаталов А. С. Алгоритмизация и программирование расследования преступлений в системе криминалистической методик. *Право. Журнал Высшей школы экономики*. 2017. № 2. С. 155–172.
2. Ухвала Вищого антикорупційного суду від 03.06.2020 р. у справі № 760/16937/17 (провадження 1-кп/4910/32/19). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://od.reyestr.court.gov.ua/files/44/ede9e62643bfce9ee81788d7eea01cc6.rtf> (дата звернення: 17.06.2021).
3. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду в складі Верховного суду від 14.09.2020 у справі № 591/4366/18 (провадження № 51-1122кмо-201км19). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91702523> (дата звернення: 17.06.2021).
4. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 1-96/2007 (провадження № 13-13зв018). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77870716> (дата звернення: 17.06.2021).
5. Інструкція з діловодства в місцевих та апеляційних судах України: затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 20.08.2019 № 814. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#Text> (дата звернення: 17.06.2021).
6. Постанова колегії суддів Другої палати Касаційного кримінального суду в складі Верховного Суду від 20.08.2020 у справі № 344/20740/18 (провадження № 51-874км20). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91161509> (дата звернення: 17.06.2021).
7. Постанова колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду в складі Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 761/13021/19 (провадження № 51-409км20). Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88707488> (дата звернення: 17.06.2021).

References

1. Shatalov A.S. Algorithmization and programming of crime investigation in the system of forensic methods. *Right. Journal of the Higher School of Economics*. 2017. No. 2. P. 155–172 [russ.]

2. *Uhvala Vyschogo antikoruptionsynogo suddu vid 03.06.2020 r. u spravi № 760/16937/17 (provadzhennya 1-kp/4910/32/19). Ediniy derzhavniy reyestr sudovyh rishen.* URL: <http://od.reyestr.court.gov.ua/files/44/ede9e62643bfce9ee81788d7eea01cc6.rtf> [ukr.]

3. *Postanova Ob 'Ednanonii palati Kasatsynogo kriminalnogo sudu v skladi Verhovnogo sudu vid 14.09.2020 u spravi # 591/4366/18 (provadzhennya # 51-1122kmo201km19). Ediniy derzhavniy reyestr sudovih rishen.*

URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/91702523> [ukr.]

4. *Postanova Velikoyi Palati Verhovnogo Sudu vid 14 listopada 2018 roku u spravy № 1-96/2007 (provadzhennya № 13-13 zvo 18). Ediniy derzhavniy reyestr sudovyh rishen.* URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77870716> [ukr.]

5. *Instruksiya z dllovodstva v mistsevih ta apelyatsiynih sudah Ukrayini : zatverdzhena nakazom Derzhavnoii sudovoi administratsii Ukrayiny vld 20.08.2019 № 814. Baza danih «Zakonodavstvo Ukrayiny».*

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19#Text> [ukr.]

6. *Postanova kolegiii suddiv Drugoi palati Kasatsynogo kriminalnogo sudu v skladi Verhovnogo sudu vid 20.08.2020 u spravi № 344/20740/18 (provadzhennya № 51-874km20). Ediniy derzhavniy reyestr sudovih rishen.*

URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91161509> [ukr.]

7. *Postanova kolegii suddiv Drugoi sudovoi palati Kasatsynogo kriminalnogo sudu v skladi Verhovnogo Sudu vid 07.04.2020 u spravi № 761/13021/19 (provadzhennya № 51-409km20). Ediniy derzhavniy reyestr sudovyh rishen.*

URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/88707488> [ukr.]

МИРОШНИЧЕНКО Ю. Деякі ускладнення початкового етапу судового провадження та шляхи їх розв'язання.

Стаття є презентацією частини результатів дослідження автором проблем методико-криміналістичного забезпечення судового провадження. Наголошується на важливості створення базової судової методики, яка б стала відправною точкою для формування методик судового розгляду кримінальних справ окремих категорій. Дається авторське визначення базової судової методики. Наводяться рекомендації з розв'язання типових ситуацій початкового етапу судового провадження, що включає періоди до, під час і після проведення підготовчого судового засідання.

Ключові слова: криміналістична методика, методика судового провадження.

МИРОШНИЧЕНКО Ю. Некоторые осложнения начального этапа судебного производства и пути их разрешения.

Статья является презентацией части результатов исследования автором проблем методико-криминалистического обеспечения судебного производства. Отмечается важность создания базовой судебной методики, которая стала бы отправной точкой

для формирования методик судебного рассмотрения уголовных дел отдельных категорий. Дается авторское определение базовой судебной методики. Приводятся рекомендации по разрешению типичных ситуаций начального этапа судебного производства, включающего периоды до, во время и после проведения подготовительного судебного заседания.

Ключевые слова: криминалистическая методика, методика судебного производства.

MIROSHNICHENKO Y., Some problem situation of the initial stage of the judicial procedure and ways of their solution.

The article is a presentation of some results of the author's research on the problems of methodological and forensic support of court proceedings. It emphasizes the importance of creating a basic judicial methodic, which would be the starting point for the formation of methods of judicial review of criminal cases of certain categories. The author's definition of the basic judicial methodic is given. Recommendations are given for resolving typical situations of the initial stage of court proceedings, which include the periods before, during and after the preparatory court hearing. Situations of non-appearance of court participants in court proceedings are considered; complications related to the refusal of defendants in custody to go to the courtroom, the need to suspension the proceedings, the association (separation) of criminal cases, acquaintance with the materials of the pre-trial investigation of persons who entered at this stage of criminal proceedings.

Summing up, the author notes that the activities of the court in criminal proceedings consist of successive intellectual and volitional operations for the adoption and realization of various procedural decisions. A procedural decision is an imperious expression of the judge's will on legal issues that arise during the proceedings. Procedural decisions, due to the need to resolve some problematic situations of the initial stage of court proceedings, are closely related to tactical decisions. In many cases, the tactical decision precedes the procedural one, which in this case becomes an element of the system of its implementation. A tactical decision is a choice of the optimal and admissible means (procedural action, reception, operation) based on the analysis of the current situation, the purpose of which is to create favorable conditions for court proceedings by purposefully influencing one or another object. The tactical task of the preparatory court proceedings is to reduce the level of information uncertainty about the final investigative and initial judicial situation, the methods of implementation of which will be discussed in the next article of the author.

Key words: criminalistics methodics, methodic of court proceedings.